

Regjeringen må satse på vannkraften

Økt produksjon av fornybar energi er avgjørende for å stoppe klimaendringene. Norge har store ambisjoner for elektrifisering av industri, offshorenæring, transport og andre sektorer. Vannkraften er vår viktigste og mest fleksible fornybarkilde, men halvparten av produksjonen har rundet 50 år og nærmer seg teknisk levealder. Det haster med å legge til rette for en videreutvikling av vannkraften.

Oppgradering av vannkraftverk gir mer fornybar energi uten nye naturinngrep og er det nærmeste man kommer konfliktfri kraftproduksjon. Det vil også bidra til vekst og sysselsetting i industrien og i leverandør- og entreprenørbransjen.

Samtlige regjeringspartier har programfestet et ønske om å øke produksjonen fra eksisterende vannkraft. Et utvalg fikk derfor i oppdrag å avdekke skattemessige hindre for dette. Utvalgets rapport, *NOU 2019: Skattlegging av vannkraftverk*, svarer dessverre ikke på oppdraget.

Både kraftselskapene og vertskommunene er enige om at det viktigste hinderet for reinvesteringer i norsk vannkraft er gjeldende innretning på grunnrenteskatten. Grunnrenteskatten ble innført for å beskatte den ekstraordinære avkastningen som kan oppnås ved å utnytte en begrenset naturressurs – den såkalte superprofitten. Men grunnrenteskatten har over tid utviklet seg til å bli en ekstra skatt på *hele* avkastningen, og en skatt som også rammer vannkraftverk som går med underskudd. Dette gjør at samfunnsøkonomisk lønnsomme oppgraderinger ikke blir gjennomført.

Det er oppsiktsvekkende at utvalget kun har regnet på *nye* kraftverk og ikke på oppgradering av *eksisterende* vannkraft. Selv om utvalgets forslag samlet sett ville bedret lønnsomheten for eksisterende, store kraftverk, så vil det fortsatt være mer lønnsomt for selskapene å videreføre dagens produksjonsnivå enn å utvide produksjonen. Når en slik reinvestering først er gjort, kan det gå 50-60 år til neste gang denne utvidelsesmuligheten blir aktuell.

Kraftskatteutvalget legger til grunn at markedet må være "*uten eierskapsbegrensninger*" for at dagens grunnrenteskatt ikke skal hemme investeringer. Denne forutsetningen er ikke til stede – det er tvert imot et stort politisk flertall for å videreføre det offentlige eierskapet i vannkraften. Da må også grunnrenteskatten tilpasses dette.

Organisasjonene bak dette brevet ber regjeringen:

- Endre innretningen på grunnrenteskatten ved å øke friinntektsrenten, slik at normal avkastning i det enkelte kraftverk er skjermet fra grunnrenteskatt. Dette er et effektivt virkemiddel for å få modernisert norske vannkraftverk.
- Beholde ordninger som gir vertskommunene og -fylkene direkte inntekter fra vannkraften. Disse har liten innvirkning på oppgraderingsprosjekter og sikrer lokal legitimitet.

Ole Erik Almid

Adm. direktør, NHO

Knut Kroepelien

Adm. direktør, Energi Norge

Stein Lier-Hansen

Adm. direktør, Norsk Industri

Kristin Krohn Devold

Adm. direktør, NHO Reiseliv

Ove Guttormsen

Adm. direktør, Nelfo

Are Tomasgard

LO-sekretær

Jan Olav Andersen

Leder, EL og IT Forbundet

Jørn Eggum

Leder, Fellesforbundet

Frode Alfheim

Leder, Industri Energi

Trond Markussen

President, NITO

Torfinn Opheim

Leder, LVK

Gunn Marit Helgesen

Styreleder, KS

Øivind Brevik

Adm. direktør, KS Bedrift

Niklas Tessem

Daglig leder, Kraftfylka

Frank Jaegtnes

Adm. direktør, Elektroforeningen

Knut Olav Tveit

Daglig leder, Småkraftforeninga

Knut Lockert

Daglig leder, Distriktsenergi

Øyvind Isachsen

Adm. direktør, NORWEA

Marius Holm

Daglig leder, ZERO

Frederic Hauge

Stifter og daglig leder, Bellona

Therese Hugstmyr Woie

Leder, Natur og Ungdom